

Луиза ВЕЛЈАНОВСКА

РАНОТО ОТКРИВАЊЕ НА РЕФРАКЦИОНИТЕ АНОМАЛИИ И СТРАБИЗМОТ, УСЛОВ ЗА ДОБАР ВИД

Во современиот живот кога техниката доживува прогрес и кога квалитетниот вид е услов за работа со прецизните машини, раната превенција во областа на очната патологија е неопходна.

Раната детекција на рефракционите аномалии и страбизмот во детската возраст го спречуваат инвалидитетот од истите.

Проблемот со слабовидноста и рефракционите аномалии е превентивен проблем и до колку ќе се започне со рано лекување дотолку е посигурно дека нема да се воспостават патолошки сензорни процеси.

Испитаници и методи на работа

Во "Одделот за превентивна здравствена заштита на доенчиња, мали и предучилишни деца" во Битола се врши систематско следење на растот и на развојот на децата од раѓањето до 6-годишна возраст. Во систематските прегледи на 3, 4 и 5 год. возраст е вклучен и систематски преглед на видот што се извршува во "Кабинетот за ортооптика и плеоптика".

Со цел да се анализира застапеноста на рефракционите аномалии и страбизмот, проследени се 3 годишта на деца родени во 1990, 91 и 92 год. од 2-5-годишна возраст. При работата се користени советувалишните картони.

Резултати

Од вкупно 1.634 деца родени без ризик со систематски преглед на видот биле опфатени 1.214 деца од кои 937 (57%) соработувале при прегледот.

1634 ДЕЦА					
759 МАШКИ			875 ЖЕНСКИ		
Соработувале при преглед	не соработувале при преглед	не се јавиле на преглед	Соработувале при преглед	не соработувале при преглед	не се јавиле на преглед
462	159	130	475	118	282

Хиперметропијата е еднакво застапена кај машките и женските деца, додека страбизмот е за 1,2% повеќе присутен кај женските деца.

	МАШКИ	%	ЖЕНСКИ	%
ЕМЕТРОПИ	438	94,8	428	90,1
HIPERMETROPI	18	3,8	18	3,8
MYOPI	0	0	1	0,2
STRABIZMUS	14	3	20	4,2

Застапеност на рефракционите аномалии и страбизмот по годишта.

	90 год.	%	91 год.	%	92 год.	%
ЕМЕТРОПИ	287	92,2	263	91,6	316	93,2
HIPERMETPOPI	9	2,8	13	4,5	14	4,2
MYOPI	0	0	1	0,2	0	0
STRABIZMUS	15	4,8	10	3,4	9	2,6

Возраст на откривање на хиперметропијата и страбизмот.

Возраст	ХИПЕРМЕТРОПИЈА			%	СТРАБИЗМУС			%
	90	91	92		90	91	92	
2 год.	/	/	/	/	6	/	3	38
3 год.	7	8	12	75	7	6	6	55
4 год.	/	5	2	19	2	4	/	6
5 год.	2	/	/	5,5	/	/	/	/

Кај 75% деца хиперметропијата е дијагностицирана на 3 годишна возраст, кај 19% на 4 годишна, а кај 5,5% на 5 годишна возраст.

Кај 55% деца страбизмот е дијагностициран на 3 годишна возраст, кај 38% на 2 годишна и кај 6% на 4 годишна возраст.

Проследена е и застапеноста на рефракционите аномалии и страбизмот кај децата од истите годишта родени со ризик (S.C., V. Ehtr., ASPH, Prematuritet) и истите се застапени со поголем процент.

Од вкупно 253 деца соработувале 186 деца. Од нив 6 деца односно 8,3% се со хиперметропија и 4 деца односно 4,8% со страбизам.

Успехот на рехабилитација на страбизмот зависи од тоа колку долго време има поминато од почетокот на страбизмот до првиот контакт со лекарот-офталмолог. Ако детето добие страбизам од 18 месеци, а почне да се лекува на 18, 20 и 21 месец, односно до 3 месеци по избивањето на страбизмот, скоро сигурно дека нема да дојде до амблиопија поради гарантираната рехабилитација.

Заклучок

Можеме успешно да се бориме против сите видови на страбизам и амблиопија под услов да се откријат што порано и веднаш да се почне со стручно третирање. За да се изврши масовно откривање на рефракционите аномалии, амблиопијата и страбизмот е потребно да се изврши систематски преглед на децата во периодот од мало дете (1-3 год.) и децата во периодот од предучилишното дете (4-6 год.).

Само со здружена работа на лекарот од општа практика, педијатарот и офталмологот и добрата упатеност на родителите за слабовидноста и нарушувањата на бинокуларниот вид, како и за можностите за нивно спречување, може да се избегне огромниот број на видно хендикепирани граѓани на нашата земја.

Luiza VELJANOVSKA

**EARLY DETECTION OF ERRORS OF REFRACTION AND STRABISMUS,
CONDITION FOR GOOD VISION**

The "Ward of newborns, small and preschool children" in Bitola, does systematic examination of vision of 3, 4 and 5 years old children, in order to detect the errors of refraction and strabismus.

In the work is analyzed presence of errors of refraction and strabismus of children born in 1990, 1991 and 1992 from 2 to 5 years of age. In the work were used patients' records.

From totally 1634 children, born without risk, in systematic examination of vision were comprised 1214 children, from which 937 i. e. 57% cooperated in the examination. 7,5% of them had hipermethropia and strabismus. 3,8% of children had hipermethropia and 3,6% of them had strabismus. Longsightedness was equally present at male and female children, and squint was for 1,2% more present at female children.

Hipermethropia and strabismus were present in higher percents at children born with risk (Sectio caesarea, Vacum extractio, Asphyxia and Praematurus). From totally 253 children 186 cooperated in the examination . 8,3% of them were longsighted and 4,8% were squint.